

महाराष्ट्र विधानपरिषद

चौथे (हिवाळी) अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना
सहाय्या वेतनाची थकबाकी मिळणेबाबत

- (१) ११०१ (१८-०३-२०२०). डॉ.रणजित पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील अंशतः अनुदानित शाळेच्या कर्मचाऱ्यांना सन २००५ मध्ये डी.सी.पी.एस. खाते न मिळाल्याने त्यांची कपात बंद असणे तसेच सहाय्या वेतन आयोगाची सन २००६ ते २००९ पर्यंतची थकबाकी न मिळाल्याने शिक्षकांचे आर्थिक नुकसान होत असल्याकारणाने दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास अमरावती विभाग शिक्षक आघाडीने प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण यांना निवेदनाव्दारे विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २००५ मध्ये अनुदानित शाळेच्या कर्मचाऱ्यांच्या विविध मागण्यांविषयी वारंवार मागणी होऊन सुध्दा त्या मागणीकडे शासनाचे अक्षम्य दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना न्याय देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (१८-०९-२०२०) : (१), (२) व (३) असे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून आले नाही. तथापि, या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना सहाय्या वेतन आयोगाची थकबाकी देण्यासाठी शिक्षक संचालक (प्राथमिक) यांचेकडून प्रस्ताव मागविण्यात आलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यातील बेरोजगार तरुण-तरुणींना रोजगार उपलब्ध करून देण्याबाबत

(२) १६५७ (१८-०३-२०२०). श्री.विप्लव बाजोरिया : सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील १ लाख ५२ हजार ७३९ बेरोजगार तरुण-तरुणींनी सन २०१६ ते २०१९ या कालावधीत शासनाकडे रोजगारासाठी नोंदणी केली असून उक्त नोंदणी केलेल्यांपैकी फक्त ५ हजार ३६७ बेरोजगारांना रोजगार मिळाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून जिल्ह्यात औद्योगिक क्षेत्राची कमतरता असल्याने जिल्ह्यातील बेरोजगारांची संख्या कमी होण्याच्यादृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.नवाब मलिक (१२-०६-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

सन २०१६ ते सन २०१९ या कालावधीत २६,९८० बेरोजगारांनी नाव नोंदणी केलेली असून, क्रमवर्धीत नोंदणी पटावरील संख्या ४८,०९५ इतकी आहे. या कालावधीत १२,४३२ इतके बेरोजगार नोकरीस लागले आहेत.

(२) कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता मार्गदर्शन केंद्रे ही राज्य शासनाची रोजगार व स्वयंरोजगारासाठी मदत व मार्गदर्शन करण्याकरिता असलेली यंत्रणा आहे. रोजगार निर्मिती हा यंत्रणेच्या कार्य कक्षेत येत नाही.

तथापि, बेरोजगारी दूर होण्याच्या दृष्टीने (१) रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रांचे संगणकीकरण, (२) बेरोजगार उमेदवारांसाठी ग्रंथालय सदृश अभ्यासिका निर्माण करणे, (३) रोजगार मेळावे आयोजित करणे, (४) बेरोजगारांच्या सेवा सहकारी संस्था स्थापन करणे, (५) आदिवासी उमेदवारांसाठी रोजगार व स्वयंरोजगार प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्र, (६) रोजगार प्रोत्साहन कार्यक्रम (ईपीपी), (७) महाराष्ट्र राज्यात व्यवसाय मार्गदर्शन व समुपदेशन केंद्र स्थापन करणे, (८) प्रमोद महाजन कौशल्य व उद्योजकता विकास अभियान, (९) शिकाऊ उमेदवारी योजना तर स्वयंरोजगारासाठी अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळामार्फत (अ) वैयक्तिक कर्ज व्याज परतावा योजना, (ब) गट कर्ज व्याज परतावा योजना, (क) गट प्रकल्प योजना या योजना राबविण्यात येतात.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात जिल्हास्तरावर मानवी हक्क न्यायालयाची स्थापना करण्याबाबत

(३) १९६४ (१७-०४-२०२०). श्री.निलय नाईक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाच्या विधी व न्याय विभागाकडून १८ वर्षांपूर्वी जाहीर केलेल्या अधिसूचनेनुसार महाराष्ट्रात मानवी हक्क कायद्यांतर्गत जिल्हास्तरावर मानवी हक्क कायदा न्यायालयाची स्थापना करण्याचे नियोजित केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कायदा भारतात सन १९९३ पासून अस्तित्वात असून दिनांक १० डिसेंबर हा दिवस मानवी हक्क दिवस म्हणून साजरा करण्यात येवूनही मानवी हक्क कायदा न्यायालय उभारण्यात दिरंगाई होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने जिल्हास्तरावर मानवी हक्क कायदा न्यायालयाची स्थापना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे (२७-१०-२०२०) : (१) मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३ (१९९४ चा अधिनियम १०) मधील कलम ३० मधील तरतूदीनुसार राज्य शासनाला मा.मुख्य न्यायमूर्ती व मा.न्यायाधीश, उच्च न्यायालय यांच्याशी विचारविनिमय करून प्रत्येक जिल्ह्यातील "सत्र न्यायालय" हे मानवी हक्क न्यायालय म्हणून विनिर्दिष्ट करण्याचे अधिकार देण्यात आले आहेत.

राज्यात मानवी हक्क कायदा न्यायालयांची जिल्हास्तरावर स्वतंत्र स्थापना करण्यात आली नसली तरी, सदर अधिनियमातील तरतूदीनुसार विधी व न्याय विभागाच्या शासन अधिसूचना क्र.सीआरसी१०२के/(११७)-का.९, दिनांक ३० मे, २००१ अन्वये शासनाने राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यातील "सत्र न्यायालय" हे मानवी हक्क न्यायालय म्हणून विनिर्दिष्ट केलेले आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वन विभागाची नवीन इमारत विनावापर पडून असल्याबाबत

(४) २४२२ (१८-०३-२०२०). श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरात माहे जून, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान वन विभागाची सर्व कार्यालये एकाच छताखाली आणण्यासाठी केलेले तीन मजली इमारतीचे बांधकाम पूर्ण झाले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इमारत बांधकामासाठी कोटयवधी रुपये खर्च करून केवळ स्वतंत्र ट्रान्सफॉर्मर मिळत नसल्याने ही इमारत विनावापर पडून असल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुषंगाने स्वतंत्र ट्रान्सफॉर्मर मिळणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संजय राठोड (१०-०९-२०२०) : (१) व (२) इमारतीचे संपूर्ण बांधकाम झाल्यानंतर फेब्रुवारी, २०२० मध्ये सदरील इमारत सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून ताब्यात घेण्यात आली असून जून, २०२० मध्ये वन विभागाची सर्व शासकीय कार्यालये सदरील इमारतीत स्थलांतरीत झाली आहेत.

(३) सदर इमारतीसाठी स्वतंत्र ट्रान्सफॉर्मर बसविण्याचे सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून कार्यादेश देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आशवासित प्रगती योजना शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू करण्याबाबत

(५) २८९४ (२८-०५-२०२०). श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे, श्री.प्रसाद लाड, श्री.विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.कपिल पाटील, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) घोषित मुल्यांकन प्राप्त उच्च माध्यमिक शाळांना प्रचलित अनुदान सुत्राव्दारे आर्थिक तरतूद करून शिक्षकांना व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना माहे एप्रिल, २०१९ पासून वेतन अदा करणे, सन २००३-२००४ पासून प्रलंबित असणाऱ्या प्रस्तावित पदांना मंजूरी देऊन वेतन अदा करणे, आयटी शिक्षकांना अनुदान देणे, शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे १०, २० व ३० वर्षांच्या सेवेनंतरची आशवासित प्रगती योजना शिक्षकांना लागू करावी व तोपर्यंत सर्वांना सरसकट निवडश्रेणी देण्यात यावी, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर नियुक्त शिक्षकांना शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे जुनी पेन्शन योजना लागू करणे आदी विविध मागण्या प्रलंबित असल्याने आतापर्यंत महाराष्ट्र राज्य कनिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षक महासंघाच्या नेतृत्वाखाली अनेक आंदोलने केली आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मा.शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी सर्व संबंधित अधिकाऱ्यांसह महाराष्ट्र राज्य कनिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षक महासंघाबरोबर मुंबई येथे माहे फेब्रुवारी, २०२० रोजी एक बैठक आयोजित केली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शासनाकडून या मागण्या पूर्ण करण्यासंदर्भात लेखी आश्वासन देऊनही या मागण्यासंदर्भात शिक्षकांना न्याय मिळालेला नाही, तसेच आश्वासनाची अंमलबजावणीही झालेली नाही, सदरहू प्रलंबित असलेल्या मागण्यासंदर्भात कोणते निर्णय घेण्यात आले,
- (४) तसेच, राज्यात ७ वा वेतन आयोग लागू झाल्यानंतर शासकीय कर्मचाऱ्यांना १०, २० व ३० वर्षानंतरची आश्वासित प्रगती योजना लागू करण्यात आली असून सदर योजना शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू करणेसाठी गठित केलेल्या समितीने आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे काय, सदर योजना शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू करणेबाबत कार्यवाही होण्याकरिता सभागृहात आश्वासित करण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून १०, २० व ३० वर्षानंतरची योजना शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (१७-०९-२०२०) : (१) व (२) होय.

(३) कार्यवाही चालू आहे.

(४) व (५) आश्वासित प्रगती योजना शिक्षकांना लागू करण्याबाबत शासनाने दि. ३१/०७/२०१८ रोजी अभ्यासगट नेमला आहे. तसेच शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सदर योजना लागू करण्याबाबत शिक्षक संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) यांचा प्रस्ताव प्राप्त झाला असून, प्रस्तावाची छाननी सुरु आहे.

**पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाच्या
आकृतिबंधाचा प्रस्ताव मंजूर करणेबाबत**

(६) २९६६ (२८-०५-२०२०). श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे, श्री.सदाशिव खोत : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर, सोलापूर विद्यापीठाने सुधारित १७५ शिक्षक पदांचा व ३८५ शिक्षकेतर कर्मचारी पदांचा आकृतिबंधाचा प्रस्ताव तयार करून मंजूरीसाठी शासनास माहे डिसेंबर, २०१८ व माहे जानेवारी, २०१९ मध्ये सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनास सादर केलेला प्रस्ताव मान्य करण्यासंदर्भात लोकप्रतिनिधी व सोलापूर विद्यापीठाच्या कुलगुरू महोदयांनी शासनास विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, लोकप्रतिनिधींच्या विनंतीप्रमाणे पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाने सादर केलेला प्रस्ताव मान्य करण्याऐवजी सदरील प्रस्तावाच्या संदर्भात कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाने शासनास सादर केलेला १७५ शिक्षक पदांचा व ३८५ शिक्षकेतर कर्मचारी पदांचा सुधारित आकृतिबंधाचा प्रस्ताव मंजूर करण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत (१०-०९-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

प्रश्नातील नमूद विद्यापीठाने दि. ११/१२/२०१८ व दि. ०८/०७/२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये १७५ शिक्षकीय पदांचा व दि. २५/०३/२०१९ अन्वये ३८५ शिक्षकेतर पदांचा आकृतिबंधाचा प्रस्ताव शासनास सादर केलेला आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) व (४) आकृतिबंधाच्या प्रस्तावावर दि. ०१/११/२०१८ रोजी सचिव स्तरावर सर्व अकृषि विद्यापीठांचे कुलसचिव यांची बैठक घेण्यात आली. सदरहू बैठकीमध्ये विद्यापीठांनी पाठविलेले आकृतिबंधाचे प्रस्ताव वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, दि. २९ जून, २०१७ अन्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार नसल्याने वित्त विभागाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार प्रस्ताव सुधारित करून संचालक, उच्च शिक्षण यांच्यामार्फत शासनास सादर करण्याबाबत सर्व अकृषि विद्यापीठांना सूचित करण्यात आलेले आहे. तसेच याबाबत सन २०१९ च्या हिवाळी अधिवेशनादरम्यान दि. १७/१२/२०१९ रोजी नागपूर येथे बैठक घेऊन विद्यापीठ अनुदान आयोग व इतर शिखर संस्थांच्या मानकानुसार अचूक कार्यभार परिगणित करून प्रत्येक पदाच्या समर्थनासह सुधारित प्रस्ताव सादर करण्यास संचालक, उच्च शिक्षण यांनी दि. ०१/०१/२०२० रोजीच्या पत्रानुसार सर्व अकृषि विद्यापीठांना सूचना दिलेल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे व कोल्हापूर जिल्ह्यातील किल्ल्यांच्या पर्यटन विकासाबाबत

(७) २९८५ (२८-०५-२०२०). श्री.प्रसाद लाड, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण

दरेकर : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने किल्ल्यांचे ऐतिहासिक महत्व लक्षात घेऊन किल्ले दुरूस्ती, परिसर विकास व जतन संवर्धनाची कामे करण्यासाठी नियोजन केले असून त्यासंदर्भात राज्य पर्यटन संचालनालयाकडून प्रस्ताव सादर करण्याच्या सूचना सर्व विभागीय अधिकाऱ्यांना देण्यात आलेल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू सुचनांना अनुलक्षून पुणे विभागीय संचालनालयाकडून पुणे जिल्ह्यातील शिवनेरी, सिंहगड व जीवधन, नाणेघाट किल्ल्यांचा तर कोल्हापूर जिल्ह्यातील रांगणा, भुदरगड व विशालगड किल्ल्यांचा विकास घडवून आणण्यासाठीचा सविस्तर अहवाल शासनाला माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पुणे विभागाच्या पर्यटन संचालनालयाने शासनाला सादर केलेल्या प्रस्तावाचे स्वरूप काय आहे, सदरहू अहवालाच्या अनुषंगाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.आदित्य ठाकरे (०४-०९-२०२०) : (१), (२) व (३) राज्यातील निवडक किल्ल्यांच्या परिसरामध्ये पर्यटन विषयक सुविधा उपलब्ध करून पर्यटनदृष्ट्या विकास करण्यासाठी पर्यटन संचालनालयाच्या सर्व विभागीय कार्यालयाकडून माहिती संकलित करून एकत्रित प्रस्ताव तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात आयुर्मान पूर्ण झालेल्या एसटी बसच्या जागी नवीन गाड्या खरेदी करण्याबाबत

(८) ३२०८ (०२-०६-२०२०). श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.रामनिवास सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात आयुर्मान पूर्ण झालेल्या ३ हजार ३६ एसटी बसच्या जागी नवीन १६०० गाड्यांसाठी राज्य शासनाने रुपये २०० कोटींच्या निधीची तरतूद केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सध्या कोरोनामुळे निर्माण झालेल्या आर्थिक संकटामुळे शासनाने शासकीय खर्च ६७ टक्क्यांपर्यंत कमी करण्याचा निर्णय घेतल्याने या नव्या गाड्यांच्या खरेदीच्या निधीचा प्रस्ताव प्रलंबित असल्याचे दिनांक ६ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर निधी कपातीमुळे नव्या एसटीची प्रतिक्क्षा करावी लागणार असून आयुर्मान पूर्ण झालेल्या गाड्यातून प्रवासी वाहतूक करणे प्रवाशांसाठी धोकादायक ठरणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. अनिल परब (०९-०९-२०२०) : (१) व (२) शासनाने अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रकात बस स्थानकांचे आधुनिकीकरण व वाहन खरेदीसाठी एकूण रु.३९५.०७ कोटीची तरतूद केलेली आहे.

कोविड-१९ आजाराच्या पार्श्वभूमीवर वित्त विभागाने दिनांक ०४/०५/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये कार्यक्रमांतर्गत योजनांसाठी सन २०२०-२०२१ मध्ये अर्थसंकल्पीत निधीच्या ३३ टक्के निधी उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय घेतलेला आहे.

(३) व (४) राज्य परिवहन वाहनांची आगार पातळीवर दैनिक, दशक व त्रैमासिक नियतकालिक देखभाल केली जाते. तसेच राज्य परिवहन वाहनांची स्थिती उत्तम ठेवण्याकरीता नियतकालिक कार्यक्रमानुसार वाहनांचे पुनःस्थितीकरण, आरटीओ पासिंग इ. केले जाते. धोकादायक वाहने मार्गस्थ केली जात नाहीत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला नगरपरिषद व महानगरपालिकांतर्गत येणाऱ्या दोन रुग्णालयाची दुरवस्था झाल्याबाबत

(९) ३२५४ (०३-०६-२०२०). श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला नगरपरिषद व महानगरपालिकांतर्गत असलेल्या कस्तुरबा गांधी रुग्णालय व भारतीय रुग्णालयाची निधी अभावी अत्यंत दुरवस्था झाल्याने सद्यःस्थितीत कोविड-१९ च्या महामारीमध्ये सदर रुग्णालयातील रुग्णांना कोणतीही सुविधा देता येत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त दोन्ही रुग्णालयांकरिता शासनामार्फत कोणताही विशेष निधी उपलब्ध करून देण्यात आला नाही मात्र अकोला महानगरपालिकेच्या प्रशासकीय इमारतीकरिता १० कोटी रुपयांचा निधी मंजूर करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दोन्ही रुग्णालयांना कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करून न देण्याचे कारण काय आहेत, याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे (२४-०९-२०२०) : (१) अकोला महानगरपालिकेच्या कस्तुरबा गांधी महिला रुग्णालय सन १९६८-६९ मध्ये कार्यरत झाले असून, सद्यःस्थितीत येथे बाह्य रुग्ण तपासणी, लसीकरण, गर्भवती माता तपासणी व उपचार, क्षयरोग तपासणी केंद्र सुरळीत कार्यरत आहे.

तर श्रीमती किसनीबाई भरतीया सामान्य रुग्णालय हे सन १९७२ मध्ये कार्यरत झाले असून, सद्यःस्थितीत येथे बाह्य रुग्ण तपासणी व औषधोपचार, क्षयरोग तपासणी केंद्र सुरळीत कार्यरत आहे.

या दोन्ही रुग्णालयांमध्ये कोविड-१९ या साथीच्या रोगाचे रुग्ण अॅडमीट केले जात नसून, अन्य ११ ठिकाणी याबाबत सोय निर्माण करण्यात आलेली आहे.

(२), (३) व (४) अकोला महापालिकेच्या प्रशासकीय इमारतीकरिता शासनाने दिनांक १०/१०/२०१८ च्या आदेशान्वये रु/१०/०२ कोटी इतका निधी मंजूर केलेला आहे.

अकोला महापालिकेकडून कस्तुरबा गांधी महिला रुग्णालयाच्या दुरुस्तीसाठी सन २००५-२००६ मध्ये १० लक्ष आणि सन २०११-२०१२ मध्ये रु.०६ लक्ष तसेच श्रीमती किसनीबाई भरतीया सामान्य रुग्णालयाच्या दुरुस्तीसाठी सन २०१५-२०१६ मध्ये ०७ लक्ष आणि सन २०१८-२०१९ मध्ये रु/०.२/३५ लक्ष इतका खर्च करण्यात आलेला आहे.

या दोन्ही रुग्णालयांच्या पुनर्निर्माण वा दुरुस्तीसाठी महापालिकेकडून शासनाकडे निधीच्या मागणीबाबत कोणताही प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला नाही.

गोदावरी खोऱ्यात १६ॢ अघफू पाणी सोडण्याबाबत

(१०) ३५०२ (०२-०६-२०२०). श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाडा जनता विकास परिषदेने दाखल केलेल्या जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१३ नुसार मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ रोजी चितळे आयोगाच्या शिफारशीची अंमलबजावणी करण्याचे आदेश दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, चितळे आयोगाच्या शिफारशीनुसार पश्चिम वाहिन्या नद्यातुन समुद्राला तसेच गुजरातला जाणारे पाणी गोदावरी आणि तापी खोऱ्यात वळविण्याची शिफारस मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने शासनास केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने घेतलेल्या निर्णयानुसार १६ॢ अघफू पाणी गोदावरी खोऱ्यात सोडण्यात येणार होते त्यापैकी प्रत्यक्षात मराठवाडयासाठी किती पाणी उपलब्ध करून देण्यात आले,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जयंत पाटील (२५-०९-२०२०) : (१) नाही.

जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१३ च्या अनुषंगाने मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ रोजी दिलेल्या निर्णयामध्ये चितळे आयोगाच्या शिफारशीचा उल्लेख दिसून येत नाही.

(२) अंशतः खरे आहे.

मा.उच्च न्यायालयाच्या दिनांक २३ सप्टेंबर, २०१६ रोजीच्या निर्णयामध्ये परिच्छेद (j) अन्वये समन्वय समितीच्या ऑगस्ट, २००१ च्या अहवालानुसार तापी व गोदावरी खोऱ्यात पश्चिम वाहिनी नद्यांचे पाणी वळविणेबाबत निर्देश दिलेले आहे. त्यानुसार २३ प्रवाही वळण योजनांबाबत एक वर्षाच्या आत कार्यवाही करणेबाबत मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने निर्देश दिलेले आहेत. त्यानुसार या २३ प्रवाही वळण योजनांपैकी १२ प्रवाही वळण योजनांची कामे भौतिकदृष्ट्या पूर्ण झालेली असून याद्वारे १२.६६३ दलघमी (०.४४७ अघफू) पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविण्यात येत आहे. ५ योजनांची

कामे बांधकामाधीन आहेत. १ योजनेचे काम अद्याप भूसंपादनाच्या अडचणीमुळे सुरु झालेले नाही. उर्वरीत ५ योजनांना मान्यता देणेबाबतची कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(३) गोदावरी खोऱ्यातील दुष्काळग्रस्त मराठवाड्यासाठी व गिरणा उपखोऱ्यासाठी कोकणामधून पाणी वळविण्यासाठीच्या योजनांना तत्त्वतः मान्यता शासनाचे सुधारीत निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१९/(७५/२०१९) जसंअ, दिनांक १९/०९/२०१९ अन्वये देणेत आलेली आहे. यामध्ये उल्हास, वैतरणा, नारपार व दमणगंगा उपखोऱ्यातून १६८ अघफू पाणी उपलब्ध होणे अपेक्षित होते.

पश्चिमवाहिनी नदी खोऱ्यातील (कोकण) अतिरिक्त पाणी मराठवाड्यात वळविणेसाठी एकात्मिक राज्य जल आराखड्यात अंतर्भूत असलेल्या योजनांचा प्राथमिक अभ्यास करणेसाठी शासन निर्णय दिनांक १७/९/२०१९ अन्वये कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करणेत आली आहे. सदर समितीने त्यांचा अहवाल दिनांक ३१/१०/२०१९ रोजी शासनास सादर केला आहे. त्यानुसार गोदावरी खोऱ्यातील मराठवाडा प्रदेशात कोकणातील नार-पार, दमणगंगा, वैतरणा, उल्हास नदी खोऱ्यातून एकूण ८९.८५ अघफू पाणी वळविणेबाबत आखणी करून त्याबाबत शिफारस केली आहे. उपरोक्त पैकी २.४३ अघफू पाणी वळणाच्या पूर्ण / बांधकामाधीन योजना आहेत. १५.५५ अघफू पाणी वळणाबाबत पार-गोदावरी नदीजोड प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यात आलेला असून दमणगंगा-वैतरणा-गोदावरी व दमणगंगा-एकदरे-गोदावरी या दोन नदीजोड प्रकल्पांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल राष्ट्रीय जलविकास प्राधिकरण, नवी दिल्ली यांचेमार्फत तयार करण्यात येत आहे. दमणगंगा पिंजाळ नदीजोड प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर उर्ध्व वैतरणा धरणातून गोदावरी खोऱ्यात १० अघफू पाणी सोडण्यात येईल. उर्वरीत ६१.८८ अघफू पाणी वळणाबाबतच्या योजनांचे सर्वेक्षण करून सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करणेच्या कामाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा परिषद माध्यमिक व उच्च मध्यामिक शाळेतील
शिक्षकांच्या मानधनात वाढ करण्याबाबत**

(११) ३४२० (२८-०५-२०२०). श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मागील १५ वर्षांपासून जिल्हा परिषद माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळेत घड्याळी तासिकेवर अनेक शिक्षक काम करीत असून त्यांना सेवेत सामावून घेणे आवश्यक असतांना सुध्दा माध्यमिक शाळेवर प्रतितास रुपये ५४/- तर उच्च माध्यमिक शाळेवर रुपये ७२/- देण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शिक्षकांची शैक्षणिक पात्रता लक्षात घेता त्यांच्या मानधनात पाचशे पटीने वाढ करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (१८-०९-२०२०) : (१) होय.

(२) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) यांच्याकडून घड्याळी तासिका तत्वावरील कार्यरत शिक्षकांना सुधारित मानधन मंजूर करण्यासाठी माध्यमिक स्तराकरिता रू.५४/- वरून रू.७५/- व उच्च माध्यमिक स्तराकरिता रू.७२ वरून १०० प्रमाणे दर विहित केल्यास एकूण पडणाऱ्या आर्थिक भाराचा अहवाल सादर करण्यास सूचना देण्यात आलेल्या होत्या. आता सद्याच्या परिस्थितीनुसार पुनश्च: आर्थिक भारासह परिगणना करून नवीन अहवाल सादर करण्याबाबत कळविण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात माध्यमिक, उच्च माध्यमिक शिक्षक व शिक्षकेतर
कर्मचाऱ्यांच्या थकित वेतनाबाबत**

(१२) ३४९६ (०२-०६-२०२०). डॉ.सुधीर तांबे, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात माध्यमिक, उच्च माध्यमिक शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची नियमित वेतनाची थकित देयके वेतनपथक यांच्याकडून शिक्षण संचालक यांच्याकडे मंजुरीसाठी पाठविल्यामुळे अनेक प्रकरणे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यापूर्वी थकित वेतन देयकाची रक्कम अदा करण्याचा अधिकार शिक्षणाधिकारी व वेतन पथक अधीक्षक यांच्याकडे असताना मंजुरीसाठी वेळ लागत नव्हता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून थकित वेतनाची देयके शिक्षण संचालक यांच्याकडे न पाठवता पूर्वीप्रमाणेच बजेटमध्ये सादर केलेली थकित वेतनाची देयके मंजूर करण्याचा अधिकार शिक्षणाधिकारी व वेतन पथक अधीक्षक यांना देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (११-०९-२०२०) : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील महाविद्यालयांमधील प्राध्यापकांना
निवृत्तीवेतन लागू करणेबाबत**

(१३) ३४९७ (२८-०५-२०२०). डॉ.सुधीर तांबे, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील महाविद्यालयांमध्ये सन १९९१ ते २००० या दरम्यान विद्यापीठ निवड समितीमार्फत निवड झालेले व यूजीसीने नेट-सेट मधून सूट दिलेल्या प्राध्यापकांना निवृत्तीवेतन दिले जात नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, २५ ते ३० वर्षे नियमित सेवा करून तसेच मा.उच्च न्यायालयाचा निकाल व मा.सर्वोच्च न्यायालयाचा निवृत्तीवेतन सुरु करण्याबाबतचा आदेश असूनही निवृत्तीवेतन लागू न झाल्यामुळे प्राध्यापकांच्या उदरनिर्वाहाचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सेवानिवृत्त प्राध्यापकांना निवृत्तीवेतन देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत (१०-०९-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

दिनांक २३/१०/१९९२ ते दिनांक ०३/०४/२००० या कालावधीत नियुक्त बिगर नेट/सेट अध्यापकांच्या सेवा शासन निर्णय, दिनांक २७/०६/२०१३ अन्वये शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून काही अटींच्या अधीन राहून सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार अशा अध्यापकांना नवीन परिभाषित अंशदान निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्यात आली आहे.

(२) व (३) हे अंशतः खरे आहे.

मा.उच्च न्यायालयात दाखल याचिका क्र.१३१६६/२०१७ मध्ये मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक ०३/१०/२०१८ रोजी याचिकाकर्ते यांना निवृत्तीवेतन सुरु करण्याबाबतचे आदेश पारित केले आहेत व सदरहू आदेश मा.सर्वोच्च न्यायालयाने कायम केले असल्यामुळे मा.न्यायालयाच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात आलेली आहे. तसेच ज्या प्रकरणांमध्ये मा.न्यायालयाने याचिकाकर्ते यांना निवृत्तीवेतन सुरु करण्याबाबतचे आदेश पारित केलेले आहेत त्याबाबत शासनस्तरावरून कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडचिरोली जिल्ह्यातील जिल्हा परिषद शाळांचे
अनुदान कमी झाल्याबाबत**

(१४) ३८५४ (१६-०७-२०२०). श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सर्व शिक्षा अभियानामार्फत अनुदान मंजूर केले जात असून या निकषांमध्ये बदल केल्याने गडचिरोली जिल्ह्यातील ९५८ जिल्हा परिषदेचे अनुदान कमी झाल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गडचिरोली जिल्ह्यातील बहुतांश भाग हा ग्रामीण व दुर्गम भागात असल्याने या भागात लोकसंख्या कमी असल्यामुळे पटसंख्या सुध्दा कमी आहे, तसेच मागील वर्षाच्या नियमाप्रमाणे यावर्षीही शासन अनुदान देणार आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (१६-०९-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) केंद्र शासनाकडून मंजूर तरतुदीनुसार संपूर्ण अनुदान प्राप्त झाले नाही. त्यामुळे उपलब्ध अनुदानाच्या मर्यादेत सर्व जिल्हा परिषद शाळांना निधी वितरीत करण्यात आला.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात टाळेबंदीच्या कालावधीत अडकून पडलेल्या परराज्यातील
अल्पवयीन मुलांची सुटका करण्याबाबत**

(१५) ३९३१ (२०-०७-२०२०). डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उत्तरप्रदेश, बिहार, झारखंड, ओरिसासह अन्य राज्यांनी न स्वीकारल्याने बालमजुरी, वेश्याव्यवसायातून सुटका केलेली किंवा घरातून पळून आलेली ७५ अल्पवयीन मुले गेल्या ३ महिन्यांपासून डोंगरी (मुंबई) येथील सुधार या निरीक्षणगृहात अडकून पडली असल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टाळेबंदी काळात त्यांचे पालकही मुंबईत येण्यास असमर्थ असल्याने या मुलांची कोंडी झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (१५-०९-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

बाल कल्याण समिती, मुंबई शहर यांचे आदेशान्वये माहे जून, २०२० मध्ये बाहेर राज्यातील ५४ मुले व १७ मुली डोंगरी बालगृहामध्ये दाखल करण्यात आले होते सदर प्रवेशितांना कोरोना विषाणू प्रतिबंधाकरीता घोषित लॉकडाऊनमुळे त्यांच्या राज्यात व पालकांकडे पाठविता आले नाही.

(३) सदर प्रवेशितांपैकी १६ मुले व ५ मुलींच्या पालकांनी केलेल्या खाजगी सोयीमुळे कोविड-१९ या आजारात पाळावयाच्या खबरदारीच्या सुचनांचे पालन करण्याच्या अटीवर या प्रवेशितांना त्यांच्या पालकांच्या ताब्यात देण्यात आले आहे. उर्वरीत ३८ मुले व नव्याने समाविष्ट ३ मुलींसहीत १४ मुली संस्थेमध्ये असून त्यांच्या हस्तांतरणाबाबत संबंधित राज्याच्या बाल कल्याण समितीसोबत समन्वय साधून त्यांचे पालक उपस्थित झाल्यास मुले ताब्यात देण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

आयसीटी लॅब योजना पुर्ववत सुरू करण्याबाबत

(१६) ३९४१ (१७-०७-२०२०). श्री.नागोराव गाणार, श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासन पुरस्कृत आयसीटी लॅब (इन्फॉर्मेशन कम्प्युनिकेशन टेक्नॉलॉजी) योजना राज्यात राबविण्यात आली असून या योजनेतर्गत राज्यातील ८००० शाळांमध्ये सुसज्ज प्रयोगशाळा उभारून पहिल्या टप्प्यात ५००, दुसऱ्या टप्प्यात २५०० व तिसऱ्या टप्प्यात ५००० अशी एकूण ८००० संगणक शिक्षकांची ५ वर्षासाठी कंत्राटी पध्दतीवर (मानधन तत्वावर) नेमणूक करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय, सदरहू योजना राज्यात कोणत्या वर्षी सुरु करण्यात आली,

(२) तसेच, डिजिटल क्रांती घडविणारी व विद्यार्थ्यांच्या टेक्निकल प्रशिक्षणाच्या दृष्टीकोनातून महत्वाची असणारी उक्त योजना राज्य शासनाने माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये करार संपल्याचे कारण देवून बंद केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त महत्वाची योजना बंद केल्याने विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत असून योजनेतर्गत कंत्राटी पध्दतीवर रोजगार मिळालेले सुमारे ८००० प्रशिक्षित युवक बेरोजगार झाल्याने त्यांना आर्थिक परिस्थितीला सामोरे जावे लागत असून त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आल्याने त्यांनी शासनाकडे संगणक शिक्षक, नवक्रांती शिक्षक आघाडीच्यावतीने ही योजना सुरु करण्याबाबत अनेकवेळा निवेदने देवून विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच, ऑनलाईन शिक्षणाच्या पार्श्वभूमीवर शाळांमधील आयसीटी लॅब सुरु करून आयसीटी, आयटी शिक्षकांना पूर्ववत नोकरीवर घेवून त्यांना वेतन देण्याबाबतची मागणी शिक्षक भारती आणि विविध संघटनांकडून होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून आयसीटी लॅब योजना पूर्ववत सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच सदरहू योजना केव्हापर्यंत सुरु करण्यात येणार आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (१६-०९-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

सदर योजनेचा पहिला टप्पा सन २००७-२००८ पासून सुरु करण्यात आला.

(२) कंत्राटदार संस्थेने शाळांतील ५ शिक्षकांना दरवर्षी प्रशिक्षण देवून प्रशिक्षित केलेले आहे. त्यानंतर संगणक प्रयोगशाळा संबंधित शाळांकडे हस्तांतरित करण्यात आल्या आहेत.

(३), (४) व (५) हे अंशतः खरे आहे.

ICT instructors हे संबंधित खाजगी कंपनीचे कंत्राटी कर्मचारी आहेत. ५ वर्षे संपल्यानंतर संबंधित शाळेला पुरविण्यात आलेले संगणक निरुपयोगी (Writeoff) होतात. त्यामुळे या कर्मचाऱ्यांना त्या शाळेत संगणक शिक्षणाचे काम रहात नाही. त्यामुळे कंत्राटी तत्वावरील ICT प्रशिक्षकांच्या सेवा संबंधित संस्थांनी संपुष्टात आणल्या आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई महापालिकेला शासनाने अनुदानाचा हिस्सा देण्याबाबत

(१७) ३९७२ (१५-०७-२०२०). श्री.कपिल पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक ९६५ ला दिनांक १३ मार्च, २०२० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महापालिकेला शासनाने अनुदानाचा हिस्सा दिला नसल्याने मुंबईतील अनुदानास पात्र असलेल्या खाजगी प्राथमिक शाळेतील शिक्षक/शिक्षकेतरांना वेतन मिळत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळांतील शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना मानधन नसल्यामुळे कोविड-१९ च्या लॉकडाऊन काळात त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वेतन देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (२०-०८-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सन २००१-२००२ या शैक्षणिक वर्षापासून बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने त्यांच्या क्षेत्रात मान्यता दिलेल्या खाजगी प्राथमिक शाळांना या पुढील कालावधीत राज्य शासनाच्या ५० टक्के अनुदानासाठी ग्राह्य धरले जाणार नसल्याचे शासन पत्र, दिनांक १३ जानेवारी, २००४ अन्वये आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना कळविले आहे.

(३) महाराष्ट्र खाजगी शाळातील कर्मचारी सेवेच्या शर्ती विनियमन अधिनियम १९७७ मधील नियम ४ (३) नुसार विनाअनुदानित शिक्षकांना वेतन देण्याची जबाबदारी संबंधित खाजगी संस्थेची आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शाळांमध्ये आकृतिबंधाची अंमलबजावणी करण्याबाबत

(१८) ३९७७ (१५-०७-२०२०). श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील काही शाळांमध्ये एकही लिपिक अथवा शिपाई नसल्यामुळे तसेच आकृतिबंधाची अंमलबजावणी न झाल्यामुळे शालेय व्यवस्थापन व शाळेचे दैनंदिन कामकाज प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना २४ वर्षे पूर्ण होऊनही वरिष्ठ वेतनश्रेणी मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (०४-०९-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) वित्त विभागाने प्रस्तावास मान्यता दिलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात युरिया खताचा पुरवठा करण्याबाबत

(१९) ४०२२ (१६-०७-२०२०). श्री.सदाशिव खोत, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.महादेव जानकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात खरीप हंगामात खताचा तुटवडा निर्माण झाल्याचे माहे जून, २०२० च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात ७० हजार २० मेट्रिक टन खताची मागणी असताना प्रत्यक्षात ३ हजार ३१७ मेट्रिक टन खताचा पुरवठा झाला असल्याने भात उत्पादक शेतकरी अडचणीत आल्याचे दिनांक ६ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून युरिया खताचा पुरवठा सुरळीत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.दादाजी भुसे (२५-०९-२०२०) : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) कोविड-१९ मुळे रत्नागिरी रेल्वे स्टेशन येथील रेक पॉईंटवरून खत पुरवठा करण्यामध्ये अडचणी आलेल्या होत्या. परिणामी खत उपलब्ध होणेस विलंब झालेला आहे. तथापि, दिनांक १ एप्रिल, २०२० ते दिनांक २५ ऑगस्ट, २०२० पर्यंत रत्नागिरी जिल्ह्यात १६,०५० मे. टन इतके रासायनिक खत उपलब्ध झाले आहे. त्यापैकी १२,९०० मे. टन खताची शेतकऱ्यांना विक्री करण्यात आलेली आहे.

तसेच, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात दिनांक १ एप्रिल, २०२० रोजी १,५१० मे. टन रासायनिक खतांचा साठा उपलब्ध होता. माहे ऑगस्ट, २०२० अखेर १४,३३० मे.टन खताचे आवंटन असून त्यापैकी दिनांक २५ ऑगस्ट, २०२० अखेर एकूण ११,६५० मे. टन खताचा पुरवठा झालेला आहे. सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात दिनांक २५/०८/२०२० अखेर ६,८५० मे. टन युरिया खताचा पुरवठा झालेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोरोना वायरसच्या संसर्ग काळात बनावट 'सॅनिटायझर'
विकणारे रॅकेट सक्रिय असल्याबाबत**

(२०) ४०८० (१५-०७-२०२०). डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.सुरेश धस, श्री.निलय नाईक : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना वायरस संसर्ग काळात बनावट सॅनिटायझर विकणारे रॅकेट सक्रिय असल्याचे माहे मार्च, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून बनावट सॅनिटायझरचा कच्चा माल मध्यप्रदेशातून नागपूरला पाठविला जात होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून संबंधितांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ.राजेंद्र शिंगणे (०३-०९-२०२०) : (१) हे खरे नाही. मात्र दिनांक २०/०३/२०२० रोजी मे.शिफा मेडिकोज, नागपूर या औषध विक्रेत्याकडे केलेल्या तपासणीवेळी सदर संस्थेच्या जागेत स्ट्रॉम या नावाने उपलब्ध सॅनिटायझरच्या लेबलवर उत्पादक म्हणून शिफा मेडिकोज व उत्पादक परवाना क्रमांक मध्यप्रदेश येथील उत्पादकांचे आढळून आले.

(२) सदर प्रकरणी उपलब्ध साठ्यांतून चाचणीस्तव दोन नमुने घेवून चाचणी प्रयोगशाळेत पाठविण्यात आले आहेत. उर्वरीत साठा रु.३,८६,०००/- किंमतीचा जप्त करण्यात आला आहे. चाचणी नमुन्यांचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर उत्पादकाचे टोकापर्यंत संपूर्ण तपास करून संबंधितांविरुद्ध औषधे व सौंदर्य प्रसाधने कायद्याखाली कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) लागू नाही.

**नागपूर शहरामध्ये घरगुती गॅस सिलिंडरचा
काळाबाजार होत असल्याबाबत**

(२१) ४०८३ (१५-०७-२०२०). डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.सुरेश धस, श्री.निलय नाईक : सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरामध्ये घरगुती गॅस सिलिंडरचा काळाबाजार होत असल्याचे माहे मार्च, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ऑनलाईन बुकिंग पध्दत सुरु असतांना देखील नागपूर शहर आणि जिल्ह्यात दलालांची टोळी सक्रीय असून सबसिडीच्या घरगुती सिलिंडरचा काळाबाजार होत असल्याने यावर जिल्हा प्रशासन आणि गॅस कंपन्यांनी आतापर्यंत कोणत्याही दलालावर कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून नागपूर शहरातील घरगुती गॅस सिलिंडरचा काळाबाजार रोखण्याकरिता कार्यवाही करून संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.छगन भुजबळ (०४-०९-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

नागपूर शहरामध्ये ग्राहकांना थेट त्यांच्या भ्रमणध्वनीवर ऑनलाईन बुकिंग सुविधा कंपन्यांद्वारे उपलब्ध करून दिली आहे. गॅस सिलिंडरचा काळाबाजार होऊ नये याकरिता शहर पुरवठा विभागातर्फे गॅस कंपन्यांचे अधिकारी व गॅस वितरक यांना गॅस सिलिंडरच्या वितरणावर लक्ष ठेवण्याचे निर्देश देण्यात येतात. तसेच गॅस कंपन्यांचे अधिकारी व गॅस वितरक यांच्या समवेत बैठका घेऊन गॅस टंचाई तसेच काळाबाजार होऊ नये म्हणून उपाययोजना करण्यात येतात.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठी शाळा बंद होत असल्याबाबत

(२२) ४०९७ (१५-०७-२०२०). श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.रामनिवास सिंह, श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य कोरोनाच्या विळख्यात असताना शिक्षण संस्था मराठी शाळा बंद करणार असल्याचा दावा मराठी अभ्यास केंद्रांकडून केला जात असल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात मराठी शाळांची स्थिती चांगली नसताना त्यांचे सक्षमीकरण करण्याऐवजी अनुदानित मराठी शाळा बंद करून त्याऐवजी त्यांचे रूपांतर इंग्रजी शाळांमध्ये करण्याची परवानगी काही शैक्षणिक संस्था करीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून मराठी शाळा बंद करणाऱ्या संस्थांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा.वर्षा गायकवाड (१५-०९-२०२०) : (१) व (२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर जिल्ह्यातील मुलींना वसतिगृहाऐवजी बालगृहात ठेवल्याबाबत

(२३) ४१४६ (१५-०७-२०२०). श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यातील २५ मुलींना शिक्षणाच्या नावाखाली वसतिगृहाऐवजी बालगृहात बेकायदेशीररित्या ठेवल्याचे माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुलींच्या जिवितास धोका निर्माण झाल्याचे निदर्शनास आल्याने जिल्हा परिषद सदस्य यांनी जिल्हा पोलीस अधीक्षक, पालघर यांना माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदन दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (१८-०९-२०२०) : (१) नाही.

(२) होय.

श्रीमती वैदेही वाढाण, सदस्य, स्थायी व अर्थ समिती, जिल्हा परिषद, पालघर यांनी दिनांक २९/०६/२०२० रोजी पोलीस अधीक्षक कार्यालय, पालघर यांना याबाबतचा तक्रार अर्ज दिलेला आहे.

(३) सदर प्रकरणी चौकशी केली असता वालीव पोलीस स्टेशनच्या हद्दीतील आशा सदन येथील मुलींच्या अनाथ आश्रमातील मुलींना देशात पसरलेल्या कोविड-१९ या संक्रामक रोगाच्या अनुषंगाने बाल कल्याण समिती पालघर यांचे आदेशान्वये महिला व बाल संरक्षण अधिकारी यांचे समक्ष त्यांच्या पालकांच्या स्वाधिन केले असून सदर प्रकरणी कोणतेही प्रकारे आक्षेपार्ह आढळून न आल्याने संबंधित पोलीस स्टेशनकडून सदर अर्ज दिनांक २७/०७/२०२० रोजी निकाली काढून दप्तरी दाखल करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

राज्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था व शासकीय तंत्र विद्यालयांच्या इमारतीमधील अपुर्ण कामे पूर्ण करण्याबाबत

(२४) ४१५५ (१५-०७-२०२०). श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, मांडवी, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, मुलुंड, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, वाणगाव, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, पेण तसेच शासकीय तंत्र विद्यालय, जव्हार या पाच संस्थांच्या इमारतीमधील कामे मागील अनेक महिन्यांपासून अपूर्णवस्थेत असल्याचे दिनांक २७ जून, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार राज्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था व शासकीय तंत्र विद्यालयांच्या इमारतीमधील कामे विहित मुदतीत पूर्ण करू न शकणाऱ्या कंत्राटदारांवर कारवाई करून सदरहू इमारतीतील अपूर्ण कामे पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.नवाब मलिक (०४-०९-२०२०) : (१) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, मांडवी, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, मुलुंड, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, वाणगाव (वसतिगृह), औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, पेण (वसतिगृह), तसेच शासकीय तंत्र विद्यालय, जव्हार या पाच संस्थांच्या इमारतीमधील कामे बऱ्याच कालावधीपासून अपूर्ण अवस्थेत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) व (३) सदर पाच संस्थांच्या कामाबाबत झालेल्या विलंबाची चौकशी करून त्याबाबतचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना, मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, कोकण विभाग, मुंबई व मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मुंबई यांना दिलेल्या आहेत. चौकशीत अहवाल प्राप्त होताच पुढील आवश्यक कार्यवाही करण्यात येईल.

**राज्यातील शासकीय, निमशासकीय व महामंडळातील
बडतर्फ कर्मचाऱ्यांना पुन्हा सेवेत घेण्याबाबत**

(२५) ४१७५ (१६-०७-२०२०). डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.सुरेश धस, श्री.निलय नाईक, श्री.रमेशदादा पाटील, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.सुजितसिंह ठाकूर, श्री.कपिल पाटील, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रशांत परिचारक, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शासकीय, निमशासकीय व महामंडळातील जात वैधता प्रमाणपत्र सादर करू न शकल्याने बडतर्फ झालेल्या महादेव कोळी, मल्हार कोळी, टोकरे कोळी, डोंगर कोळी आणि इतर अनुसूचित जमातीतील सर्व कर्मचाऱ्यांना अधिसंख्य पदावर ११ महिन्यांकरीता पुन्हा शासकीय सेवेत घेण्याचे आदेश दिनांक २१ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्रमांक ४.२ नुसार देण्यात आले असूनही अद्याप सदर कर्मचाऱ्यांना सेवेत सामावून घेण्यात आले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर शासन निर्णय निर्गमित झाल्यानंतर ३० ते ३५ वर्षे नोकरी करून सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांना गत ५ महिन्यांपासून निवृत्तीवेतन व इतर लाभ देण्यात आले नसून सेवेतून कमी करण्यात आलेल्या कर्मचाऱ्यांना नोकरीत पुन्हा सामावून न घेणे तसेच कर्मचाऱ्यांना वेतनवाढ न देणे इत्यादी तक्रारीबाबत ऑफ्रोह संघटनेने मा.मुख्यमंत्री महोदयांना निवेदन देवूनही अद्याप कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त शासन निर्णयातील मुद्दा क्रमांक ४.२ नुसार क्षेत्रिय अधिकारी यांनी अंमलबजावणी न करण्याची कारणे काय तसेच आतापर्यंत किती कर्मचाऱ्यांना अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आले आहे, त्यापैकी किती कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती दिनांक १५ जून, १९९५ पूर्वी झाली होती व त्यापैकी किती कर्मचाऱ्यांना SBC, NT तसेच खुल्या प्रवर्गात सामावून घेण्यात आले होते याबाबतची खातेनिहाय माहिती काय आहे,
- (४) असल्यास, दिनांक ३० जून, २००४ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार दिनांक २८ नोव्हेंबर, २००० पर्यंत ज्या कर्मचाऱ्यांना सेवासंरक्षण देवून SBC/NT तसेच खुल्या प्रवर्गात सामावून घेतले आहे अशा कर्मचाऱ्यांचा समावेश अधिसंख्येत होत नसून केवळ सन २००० ते आजतागायत शासकीय सेवेत समावेश झालेले व ज्यांचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरले आहे असे कर्मचारी अधिसंख्येच्या पदावर वर्ग करण्यास अपात्र आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, दिनांक २८ नोव्हेंबर, २००० पर्यंत किती कर्मचाऱ्यांस सेवासंरक्षण देवून त्यांचा प्रवर्ग बदलण्यात आला आहे तसेच अधिसंख्येच्या कर्मचारी ही संकल्पना कायदेशीर तरतुदीनुसार आहे काय, मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशात अधिसंख्येच्या पुर्वलक्षी प्रभावाने वर्ग करण्याचे नमूद

करण्यात आले आहे काय, त्याचप्रमाणे कर्मचाऱ्यांची वेतनवाढ रोखण्याची कार्यवाही कोणत्या सेवा शर्ती अधिनियमान्वये करण्यात आली आहे, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार उपरोक्त प्रकरणी कोणती तातडीची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे (०८-०९-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

दिनांक २१/१२/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये अनुसूचित जमातीचे जात वैधता प्रमाणपत्र सादर न केलेल्या ज्या कर्मचाऱ्यांना यापूर्वी सेवामुक्त केले होते, त्या कर्मचाऱ्यांना ११ महिन्यांच्या कालावधीकरीता अधिसंख्य पदावर नियुक्ती देण्याचे आदेश देण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार संबंधित कार्यालयाकडून अशा कर्मचाऱ्यांना नियुक्ती देण्याची कार्यवाही सुरु आहे. काही कार्यालयाकडून प्रशासकीय अडचणीमुळे अशा नियुक्त्या होऊ शकल्या नाहीत. काही कर्मचाऱ्यांना नियुक्ती दिलेली नसल्याची निवेदने प्राप्त झालेली असून संबंधित कर्मचाऱ्यास कार्यालयात रुजू करून घेण्याबाबतच्या सूचना संबंधित कार्यालयास देण्यात आलेल्या आहेत.

(२) अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आलेल्या कर्मचाऱ्यांना सेवाविषयक/ सेवा निवृत्ती लाभ देण्यासंदर्भात शासनास शिफारस करण्यासाठी मा.मंत्री, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १५/६/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. सदर समितीच्या शिफारशीनुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) कोविड १९ या आजारामुळे राज्यात जाहिर केलेल्या लॉकडाऊनमुळे कार्यालयातील उपस्थिती मर्यादित करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आलेल्या कर्मचाऱ्यांची माहिती संकलित करता आली नाही.

(४) व (५) हे खरे नाही.

मा.सर्वोच्च न्यायालयाने सिव्हिल अपिल क्र.८९२८/२०१५ (चेअरमन अँड मॅनेजिंग डायरेक्टर, एफसीआय आणि इतर विरुद्ध जगदिश बालाराम बहिरा व इतर) व इतर याचिका यामध्ये दिनांक ६/७/२०१७ रोजी अनुसूचित

जाती, अनुसूचित जमाती अथवा इतर मागासवर्ग या जातींना असलेल्या आरक्षणाच्या आधारे शासकीय सेवेत दाखल झालेल्या व त्यानंतर जातीचे दावे अवैध ठरलेल्या व्यक्तींना शासकीय सेवेत संरक्षण देय ठरत नाही. अशा व्यक्तींना शासकीय सेवेत दिलेले संरक्षण घटनेतील तरतूदींशी विसंगत ठरते असा निर्णय दिला.

अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राच्या आधारे शासन सेवेत रुजू झालेल्या व सदर जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या सर्व कर्मचाऱ्यांना मानवतावादी दृष्टीकोनातून तसेच प्रशासकीय अडचण दूर करण्यासाठी अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्याबाबतचा निर्णय मंत्रिमंडळाने घेतला. त्यानुसार अनुसूचित जमातीचे जात प्रमाणपत्र अवैध ठरलेल्या कर्मचाऱ्यांना अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्याचे आदेश दिनांक २१/१२/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये देण्यात आले आहेत.

अधिसंख्य पदावर वर्ग करण्यात आलेल्या कर्मचाऱ्यांना सेवा विषयक व सेवा निवृत्ती विषयक लाभ देण्यासंदर्भात शासनास शिफारस करण्यासाठी मा.मंत्री (अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १५/६/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये समिती गठीत करण्यात आलेली आहे.

मा.समितीच्या शिफारशी शासनास आल्यानंतर अधिसंख्य पदावर नेमणूक देण्यात आलेल्या कर्मचाऱ्यांना वेतनवाढी, सेवा निवृत्तीवेतन यासह इतर सेवाविषयक लाभ अनुज्ञेय करण्याचा निर्णय घेण्यात येईल.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील विद्यापीठांमधील वेतन गैरव्यवहाराबाबत

(२६) ४२४६ (१७-०७-२०२०). श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सहा विद्यापीठांमधील प्राध्यापक व इतर अधिकाऱ्यांचे पदनाम करून सुमारे ६०० कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केल्यावरून बक्षी समितीने मंत्रालयस्तरावरील संबंधित दोषी अधिकारी व इतरांवर कार्यवाही करण्याबाबतचा अहवाल सन २०१८ मध्ये वा त्यादरम्यान राज्य शासनाकडे

सादर केला आहे, तसेच चौकशी समिती स्थापन करून अहवाल सादर करण्याबाबतचे आदेश मा.उच्च न्यायालयाने सन २०१९-२०२० मध्ये वा त्यादरम्यान दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, अतिप्रदान झालेल्या सुमारे ६०० कोटी रुपयांची रक्कम वसूल करण्याबाबतची शिफारसही सदरील अहवालात केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अहवालाप्रमाणे मंत्रालयीन अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, तसेच दोषीकडून सदरील रक्कम वसूल करण्यात आली आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उदय सामंत (१०-०९-२०२०) : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

राज्य वेतन सुधारणा समिती, २०१७ या समितीच्या शिफारशीमध्ये ६०० कोटी रुपयांचा उल्लेख नाही.

(३) ज्या अकृषि विद्यापीठातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या पदनामात बदल होऊन वेतनश्रेणीत बदल झाला असे शासन निर्णय शासनाने शासन निर्णय दिनांक १७/१२/२०१८ अन्वये रद्द केलेले आहेत. सदरहू शासन निर्णयास आव्हान देणाऱ्या बऱ्याच याचिका मा.उच्च न्यायालयात दाखल झाल्या. या सर्व समान विषयाच्या याचिका मा.उच्च न्यायालयाच्या मुंबई खंडपीठापुढे एकत्रित सुनावणीसाठी ठेवण्यात आलेल्या असून सदरहू याचिकांमध्ये मा.उच्च न्यायालयाने दिनांक ०६/०२/२०२० रोजी झालेल्या सुनावणीत या प्रकरणाची सखोल तपासणी करून दिनांक १५/०४/२०२० पर्यंत अहवाल सादर करण्याचे निर्देश महालेखापाल कार्यालयास दिले. मात्र कोविड-१९ या संसर्गजन्य आजाराच्या प्रादुर्भावामुळे याबाबत कार्यवाही करता आली नाही. त्यामुळे सदरहू कार्यवाही करण्यासाठी मुदतवाढ घेण्यात यावी असे संचालक, उच्च शिक्षण यांना कळविण्यात आलेले आहे.

तसेच या अनियमितेस जबाबदार असलेले अधिकारी यांना निलंबित करून त्यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यातील मोबाईल कंपन्याकडून कर वसुली करण्याबाबत

(२७) ४२५२ (१६-०७-२०२०). श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : तारांकित प्रश्न क्रमांक ६८२ ला दिनांक ४ मार्च, २०२० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मराठवाड्यातील विविध मोबाईल कंपन्या शासनाचे कर न भरता अनधिकृत टॉवर उभारून व्यवसाय करीत असल्याने संबंधित कंपन्याविरुद्ध कार्यवाही करण्यात यावी अशी मागणी परभणी येथील सामाजिक कार्यकर्ते यांनी प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग यांच्याकडे सन २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मराठवाड्यातील नगरपालिका, नगरपंचायती व ग्रामपंचायतींनी त्यांच्या हद्दीतील अनधिकृत मोबाईल टॉवरच्या थकीत व चालू कर भरण्याबाबत कोणती अंतिम कारवाई केली आहे तसेच वसूली झालेली रक्कम व थकीत रक्कम याबाबतची जिल्हानिहाय माहिती काय आहे याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे (२२-०९-२०२०) : (१) अशा आशयाचे लेखी निवेदन परभणी महानगरपालिकेसंदर्भात प्राप्त झाले आहे, हे खरे आहे.

(२) मराठवाड्यातील अनधिकृत मोबाईल टॉवर्सवर अधिकृत मोबाईल टॉवर्सना आकारण्यात येणाऱ्या कराच्या दुप्पट इतकी शास्ती लावून दंडात्मक कार्यवाही करण्यात येते. नगरपरिषद/नगरपंचायती हद्दीतील अनधिकृत मोबाईल टॉवर्सकडून वसूली झालेली रक्कम व थकीत रक्कम याबाबतची जिल्हानिहाय माहिती खालीलप्रमाणे आहे :-

जिल्हा	अनधिकृत मोबाईल टॉवर्सकडून वसूली झालेली रक्कम (रुपये)	अनधिकृत मोबाईल टॉवर्सकडील थकीत रक्कम (रुपये)
औरंगाबाद	निरंक	निरंक
जालना	४८,३१५/-	२७,८२,७५२/-
परभणी	२,५१,९९४/-	१९,९७,३१६/-
बीड	निरंक	६,४५,०००/-

हिंगोली	निरंक	निरंक
लातूर	निरंक	निरंक
उस्मानाबाद	१,६२,३००/-	१२,८७,५४०/-
नांदेड	८५,५००/-	१०,१५,५००/-

तसेच मराठवाड्यातील सर्व ग्रामपंचायतींची माहिती निरंक असल्याबाबत विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांनी अहवाल सादर केला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यातील सफाई कर्मचारी, शिक्षक, आशा वर्कस यांच्या आरोग्य तपासणीमध्ये दिरंगाई होत असल्याबाबत

(२८) ४६०८ (२२-०७-२०२०). श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील कोरोना विषाणूच्या वाढत्या प्रादुर्भाव काळात प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून कोरोना रुग्ण आढळणाऱ्या भागात साफसफाईची कामे करणाऱ्या सफाई कर्मचारी, घंटा गाडी चालक, ट्रॅक्टर चालक आरोग्य तपासणीकरीता जाणारे शिक्षक, आशा वर्कस यांच्या आरोग्य तपासणीमध्ये महानगरपालिका प्रशासनाकडून दिरंगाई होत असल्याचे माहे जून, २०२० च्या चौथ्या सप्ताहात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शहरात दैनंदिन साफसफाई करणारे कर्मचारी व नागरीकांची आरोग्य तपासणी करणाऱ्या शिक्षक व आशा वर्कस यांच्या सुरक्षा साधनांची पुरेशा प्रमाणात पूर्तता होत नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे (२४-०९-२०२०) : (१) अकोला महापालिकेच्या आरोग्य यंत्रणा व स्वच्छता यंत्रणेतील सर्वच अधिकारी/कर्मचारी यांची झोन निहाय असलेल्या वैद्यकीय पथकाकडून नियमितपणे आरोग्य तपासणी केली जात असल्याने, सदरची वस्तुस्थिती खरी नाही.

(२), (३) व (४) कोरोना साथ रोग कालावधीत काम करत असलेल्या सर्वच कर्मचाऱ्यांना, आवश्यकतेनुसार पीपीई किट, सॅनिटायजर बॉटल, मास्क, ग्लोव्हज, शु-कव्हर, हेड कॅप, गॉगल्स, इ. सुरक्षा साधने वेळोवेळी पुरविण्यात आलेली असून, जोपर्यंत कोरोनाचा कालावधी सुरु असेल, तोपर्यंत या साहित्याच्या पुरवठ्याची कमतरता भासणार नाही, याची काळजी महापालिका घेत आहे.

पातूर व बाळापूर (जि.अकोला) तालुक्यातील धडक सिंचन विहिर योजनेत अनियमितता झाल्याबाबत

(२९) ४६०९ (१५-०७-२०२०). श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय रोजगार हमी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील धडक सिंचन विहिर योजनेतर्गत लक्षांकापेक्षा अधिक विहिरींना मंजूरी दिल्याप्रकरणी ग्रामपंचायतनिहाय संपूर्ण अहवाल सादर करण्याचे आदेश शासनाकडून देण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यानुसार पातूर आणि बाळापूर तालुक्यातील विहिरींची पडताळणी करण्यात आली असून सदरचा अहवाल प्राप्त होऊनही संबंधित दोषींवर कारवाई करण्याबाबत जिल्हा परिषदेला निर्देश प्राप्त झाले नसल्याचे माहे मे, २०२० च्या तिसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.संदीपानराव भुमरे (२८-०९-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला ग्रामपंचायत हद्दवाढीतील कर्मचाऱ्यांना महानगरपालिकेच्या
आस्थापनेवर समायोजन करण्याबाबत**

(३०) ४६२८ (१७-०७-२०२०). श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला येथील १३ ग्रामपंचायतीतील २४ गावे महानगरपालिकेच्या हद्दीत दिनांक ३० ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या मनपा हद्दवाढी संदर्भातील जाहीर अधिसूचनेनुसार विलिन करण्यात आलेली असून समाविष्ट ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांचे महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर समायोजन करण्यात आले नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ग्रामपंचायतीतील कार्यरत ८६ कर्मचाऱ्यांना उपरोक्त संदर्भीय शासन निर्णयानुसार "आपण ग्रामपंचायत अस्तित्वात असतांना जी कामे आपणास सोपविली होती तीच कामे पुर्ववत चालु ठेवावी व ग्रामपंचायतीमध्ये पुर्वी जो मेहनताना आपणास देण्यात येत होता त्याप्रमाणे मेहनताना आपणास यापुढेही महानगरपालिका अदा करेल" असे शासनाच्या परिपत्रकाद्वारे आदेशित करण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पावणेचार वर्षांचा कार्यकाल उलटूनही सदर ग्रामपंचायत हद्दवाढीतील कर्मचाऱ्यांना महानगरपालिकेच्या आस्थापनेवर समायोजन करून वेतनश्रेणी लागू करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे (२४-०९-२०२०) : (१) यासंदर्भात, स्थानिक ग्रामविकास विभागातील अधिकाऱ्यांच्या सहकार्याने, अकोला महानगरपालिकेकडून कार्यवाही सुरु आहे.

(२) "दिनांक ३०/०८/२०१६ च्या अधिसूचनेन्वये, अकोला महानगरपालिकेत १५ ग्रामपंचायतीमधील २४ गावांचा समावेश झाल्याने, त्या भागात अकोला महानगरपालिकेकडून आवश्यक सोई-सुविधा पुरविणे असल्याने, आपणास आदेशित करण्यात येते की, ग्रामपंचायत अस्तित्वात असतांना जी कामे आपणास सोपविली होती तिच कामे आपण आज सुध्दा पूर्ववत सुरु ठेवावी. ग्रामपंचायतकडून जो मेहनताना आपणांस दिल्या जात होता तोच मेहनताना आपणास अकोला महानगरपालिका, अकोलाकडून अदा करण्यात येईल." असे आयुक्त, अकोला महानगरपालिका यांनी दिनांक १७/१०/२०१६ नुसार परिपत्रक निर्गमित केलेले आहे. शासनाने सदरचे परिपत्रक निर्गमित केलेले नाही.

(३), (४) व (५) ग्रामपंचायतीकडील प्राप्त अभिलेखानुसार, या ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्त्या ह्या विहित पध्दतीने न होता, ग्रामपंचायत स्तरावर ठराव घेवून मानधनावर झालेल्या दिसून येत आहेत. त्यानुसार या कर्मचाऱ्यांना अकोला मनपाकडून विहित मानधन दिले जात आहे.

अकोला महानगरपालिका हद्दवाढीनंतर, या कर्मचाऱ्यांच्या संदर्भात, प्राप्त सर्व अभिलेखांच्या आधारे, आवश्यक ती वस्तुस्थिती निर्णयासाठी महापालिकेच्या महासभेसमोर ठेवण्यात आली असून, कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर महासभेची बैठक होवू शकलेली नाही.

नागपूर शहरात गत वर्षभरात आगीच्या घटना घडल्याबाबत

(३१) ४६९१ (१९-०८-२०२०). श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय नगर विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शहरात गत वर्षभरात आगीच्या १०४४ घटना घडल्या असून त्यात ९१.६७ कोटी रुपयांचे नुकसान झाले असल्याची बाब माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर दुर्घटना झालेल्या अनेकांनी अग्निशमन विभागातर्फे इमारत तथा व्यवसायाकरीता प्रदान करण्यात येणारे "ना हरकत प्रमाणपत्र" घेण्यात आले नसल्याची बाब ही निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, अनेक मोठ्या इमारतींमध्ये अग्निशमन उपाययोजना उभारण्यासंबंधी दखल घेण्यात आली नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे. हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे (२४-०९-२०२०) : (१) नागपूर शहरात दिनांक ०१/०४/२०१९ ते दिनांक ३१/०३/२०२० या दरम्यान लहान आगीच्या ७१०, मध्यम आगीच्या १४० व मोठ्या आगीच्या १९४ अशा एकूण १०४४ दुर्घटना घडल्या असून, त्यामध्ये अंदाजे ९१.६७ कोटी रुपयांचे नुकसान झाल्याचे, महापालिकेच्या अहवालात नमूद आहे.

(२), (३), (४) व (५) नागपूर शहराच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीनुसार १५ मीटरपेक्षा अधिक उंचीच्या रहिवाशी इमारतींना व १५० चौरस मीटर पेक्षा जास्त बांधकाम क्षेत्रफळ असलेल्या विशेष इमारतींना अग्निशमन विभागाचे ना-हरकत प्रमाणपत्र घेणे बंधनकारक आहे.

त्यानुसार, उपरोक्त १०४४ आगीच्या घटनांपैकी २७ आगीच्या घटना ह्या शहर विकास नियंत्रण नियमावलीतील उपरोक्त तरतुदीनुसार, असलेल्या विशेष इमारतींमध्ये घडल्या आहेत.

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ नुसार महापालिकेच्या अग्निशमन विभागाकडून निरंतर कार्यवाही सुरु असते.

त्या अंतर्गत, या २७ पैकी ०७ इमारतींमध्ये अग्निशमन उपाययोजनांची पूर्तता असून, २० इमारतींनी उपरोक्त अधिनियमाच्या, अनुसूची-१ प्रमाणे अग्निशमन साहित्य तथा उपकरणांची पूर्तता केलेली नसल्याने, कलम ६ नुसार अग्निशमन उपाययोजनांच्या अपर्याप्तता तथा उल्लंघनाबाबत तसेच कलम ८ (१) नुसार धोकादायक इमारतीतून दूर निघून जाण्याबाबत त्यांच्या विरोधात नोटीस बजावण्यात आलेली आहे.

याशिवाय वरील २० पैकी १२ इमारतींविरुद्ध कलम ८(२) नुसार पाणी/विद्युत पुरवठा खंडीत करण्याबाबत निर्देश देण्यात आले आहेत.

**नागपूर येथील "समता अनाथ सेवा" आश्रमाच्या नावाने
असलेले अनाथालय बोगस असल्याबाबत**

(३२) ४६९४ (१३-०८-२०२०). श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रशांत परिचारक : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील "समता अनाथ सेवा" आश्रमाच्या नावाने असलेले अनाथालय बोगस असल्याची बाब माहे जुलै, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अनाथालयात एजंटची नियुक्ती करून त्याच्या माध्यमातून जनतेकडून लाखांची वसुली केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अनाथालयाच्या संचालकाकडे बाल न्याय अधिनियमांतर्गत कुठलेही दस्तावेज नसून तसेच अनाथालयात कुठलेही विद्यार्थी नसतांनासुद्धा अनेक कार्यक्रम राबवून जनतेकडून वसुली केली जाते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (१५-०९-२०२०) : (१), (२) व (३) होय.

(४) नागपूर येथील समता अनाथ सेवा अनाथालय बोगस असल्याची बाब ग्लोबल फाऊंडेशन होम या संस्थेकडून निर्देशनास आणून दिल्यानंतर जिल्हा बाल संरक्षण कक्षातील अधिकाऱ्यांनी पोलीसांसहीत या आश्रमास भेट दिली असता सदर संस्थेस मान्यता नसून संस्था बेकायदेशीररित्या अनाथालयाच्या नावाने लोकांकडून निधी वसूल करित असल्याची बाब निर्देशनास आली, या अनुषंगाने जिल्हा बाल संरक्षण अधिकारी कक्ष, नागपूर यांचेकडून सदर संस्थेविरुद्ध दिनांक १०/०७/२०२० रोजी अप क्र. ५५३/२०२० कलम ४२० भादंवि सह कलम ४२ बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम २०१५ अन्वये गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्ती
प्रलंबित असल्याबाबत**

(३३) ४६९७ (१८-०८-२०२०). श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रशांत परिचारक : तारांकित प्रश्न क्रमांक ७३४ ला दिनांक २४ फेब्रुवारी, २०२० रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ६१ हजार १३१ विद्यार्थ्यांची १८७ कोटी रूपयाची शिष्यवृत्ती प्रलंबित असल्याची बाब माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१९-२०२० या शैक्षणिक वर्षात शिष्यवृत्तीसाठी नोंदणी केलेल्या ७६ हजार ३०५ अर्ज नामंजूर करण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महाविद्यालयाकडून दरवर्षी तांत्रिक कारण देत विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीपासून वंचित ठेवले जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज केलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना शासन कधीपर्यंत संपूर्ण मदत देणार आहे व त्यानुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.धनंजय मुंडे (१९-१०-२०२०) : (१) नाही, हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही, सन २०१९-२०२० या शैक्षणिक वर्षात अनुसूचित जाती प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांचे ऑनलाईन नोंदणी झालेले अर्ज ४,९५,४१६ इतके आहेत. त्यापैकी महाविद्यालय व जिल्हास्तरावरून नामंजूर करण्यात आलेले अर्ज ४,९६० आहेत. तर एकूण नोंदणीकृत अर्जापैकी ५१,२४० विद्यार्थ्यांनी त्यांचे अर्ज स्वतः त्यांच्या Login मधून रद्दबातल (Cancelled) केलेले आहेत. तसेच महाविद्यालय स्तरावरून विद्यार्थ्यांना दुरुस्ती, कागदपत्रांची पुर्तता करण्यास्तव परत करण्यात आलेले अर्ज २०,२१६ आहेत, असे एकूण अर्ज ७६,३१६ इतके आहेत.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड स्वावलंबन व स्वाभिमान
योजनेच्या उद्दीष्टपूर्तीबाबत**

(३४) २७००७ (१२-०४-२०१७). अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड स्वावलंबन व स्वाभिमान योजनेची उद्दीष्टपूर्ती झाली नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजना केव्हा सुरु करण्यात आली, या योजनेतर्गत सन २०१६ पर्यंत एकूण किती जमीन खरेदी करण्यात आली, त्यासाठी किती रक्कम खर्च करण्यात आली व त्याचा लाभ किती कुटुंबांना देण्यात आला आहे,

(३) असल्यास, या योजनेतर्गत वाटप करण्याकरिता सद्यःस्थितीत किती जमीन शिल्लक आहे तसेच सदर योजना अधिक प्रभावी करण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.धनंजय मुंडे (२०-०३-२०२०) : (१) हे खरे नाही,

(२) कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड सबळीकरण व स्वाभिमान योजना सन २००४-२००५ पासून राबविण्यात येत आहे. सदर योजनेतर्गत सन २०१६-२०१७ पर्यंत १४७०० एकर जमीन खरेदी करण्यात आलेली असून, त्यासाठी रूपये १७२.५० कोटी खर्च करण्यात आलेला आहे. त्याचा लाभ ५४६३ लाभार्थ्यांना देण्यात आलेला आहे.

(३) राज्यामध्ये सदर योजनेची सत्वर व प्रभावीपणे अंमलबजावणी करण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांच्यास्तरावर जिल्हास्तरीय समिती स्थापन करण्यात आलेली असून, सदर समितीस जमीन खरेदी करून लाभार्थ्यांना वितरण करण्याच्या प्रक्रियेमध्ये सहाय्य करण्यासाठी प्रत्येक तालुकास्तरावर उपविभागीय अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली उपसमिती गठीत करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**केंद्र शासनाच्या रिएल इस्टेट कायद्याचा वचक कमी व्हावा
अशा रितीने शासनाने नियम तयार केल्याबाबत**

(३५) २८४९७ (१३-०४-२०१७). श्री.सुजितसिंह ठाकूर : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाच्या रिएल इस्टेट कायद्याचा वचक कमी व्हावा अशा रितीने शासनाने नियम तयार केल्याने यावर टिका होत असतानाच काही चुका अनावधानाने झाल्याचा खुलासा गृहनिर्माण विभागाकडून करण्यात आल्याचे माहे डिसेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जितेंद्र आव्हाड (०६-१२-२०१७) : (१) व (२) नाही.

केंद्रिय स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१६ च्या तरतुदीनुसार राज्यात महाराष्ट्र स्थावर संपदा (विनियमन व विकास) अधिनियम, २०१७ हा दिनांक ०१ मे, २०१७ पासून लागू करण्यात आला आहे.

तत्पूर्वी, राज्य शासनाद्वारे दि. ०८/१२/२०१६ रोजी अधिसूचनेचे प्रारूप नियम प्रसिध्द करण्यात येऊन त्यासंदर्भात जनतेकडून हरकती व सूचना मागविण्यात आल्या होत्या.

सदर हरकती व सूचना विचारात घेऊन अंतिम नियम शासनाच्या मान्यतेने प्रसिध्द करण्यात आले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्ह्यातील इंदिरा आवास योजनेबाबत

(३६) ३४३६८ (१८-०८-२०१७). श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा यांच्या इंदिरा आवास योजनेतर्गत काढलेल्या प्रतिक्षा यादीमध्ये किती लाभार्थ्यांचा समावेश आहे,
- (२) असल्यास, बीड जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा मार्फत सन २०१५-२०१६, २०१६-२०१७ व २०१७-२०१८ या वर्षात इंदिरा आवास योजनेतर्गत किती लाभार्थ्यांना घर देण्यात आली आहेत,
- (३) जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, बीडमार्फत सन २०१५-२०१६, २०१६-२०१७ व २०१७-२०१८ या तीन वर्षांपासून मंजूर केलेल्या घरकुलांची बांधकामे पूर्ण झालेली आहेत काय,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.हसन मुश्रीफ (२२-१०-२०२०) : (१) बीड जिल्ह्यातील इंदिरा आवास योजनेतर्गत सन २००२ च्या दारिद्र्य रेषा सर्वेक्षणातील प्रतिक्षा यादीतील लाभार्थ्यांची संख्या ६७,४२४ इतकी होती.

(२) केंद्र शासनाकडून मंजूर घरकुलांपैकी सन २०१५-२०१६ करीता बीड जिल्ह्यातील इंदिरा आवास योजनेतर्गत ३,२५५ लाभार्थ्यांना घरकुले मंजूर करण्यात आली होती. सन २०१६-२०१७ पासून प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण ही योजना कार्यान्वित झाली. सदर योजनेच्या लाभार्थ्यांची निवड सामाजिक, आर्थिक व जात सर्वेक्षण-२०११ (SECC) मधील माहितीच्या आधारे करण्यात येत आहे. सन २०१६-१७ करीता प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण अंतर्गत ५,८२३ घरकुलांना तसेच सन २०१७-२०१८ करीता १,४४५ घरकुलांना मंजूरी देण्यात आली आहे.

(३) मंजूर घरकुलांपैकी इंदिरा आवास योजना सन २०१५-२०१६ अंतर्गत २,८०८ घरकुलांचे बांधकाम पूर्ण झाले आहे. उर्वरित कामे प्रगतीपथावर आहेत. प्रधानमंत्री आवास योजना-ग्रामीण सन २०१६-२०१७ अंतर्गत ४,९७८ घरकुले व सन २०१७-२०१८ अंतर्गत ९५० घरकुलांचे बांधकाम पूर्ण झाले असून उर्वरित कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सुर्ली (ता.कराड, जि.सातारा) येथील श्री.संतोष पांडुरंग वेताळ
यांना निवृत्तीवेतन मिळण्याबाबत**

- (३७) ४३४३१ (०१-०८-२०१८). श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय क्रीडा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील हिंदकेसरी पॅलवानांना शासनाकडून निवृत्तीवेतन दिले जाते परंतु सुर्ली (ता.कराड, जि.सातारा) येथील श्री.संतोष पांडुरंग वेताळ यांनी महाराष्ट्राचा १० वा हिंदकेसरीचा मान मिळवून त्यांनी शासनाचे निवृत्तीवेतन मिळविण्यासाठी संबंधितांकडे मागणी केली असून स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.शालेय शिक्षण व क्रीडा मंत्री यांना दिनांक ६ मार्च, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन दिले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून श्री.वेताळ या हिंदकेसरी पॅलवानास निवृत्तीवेतन मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री.सुनिल केदार (२४-०९-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.
- (२) श्री.संतोष वेताळ हे “वयोवृद्ध खेळाडू मानधन” या योजनेचे निकष पूर्ण करित नसल्याने ते सदर योजनेतून मिळणाऱ्या लाभासाठी अपात्र ठरत आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात तृतीयपंथी कल्याण मंडळाची स्थापना करण्याबाबत

- (३८) ४३६२८ (०१-०८-२०१८). डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यातील तृतीयपंथीय समाजाच्या कल्याणासाठी तसेच विकासाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी तृतीयपंथी कल्याण मंडळाची स्थापना करण्यासंदर्भात मंत्रालयामध्ये दिनांक २३ जानेवारी, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास झालेल्या बैठकीत निर्णय घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रश्नी घेतलेल्या निर्णयाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुसार तृतीयपंथीयांच्या समस्या सोडविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.धनंजय मुंडे (०७-०३-२०२०) : (१) होय.

(२) व (३) तृतीयपंथी या समाजघटकाची सर्वांगीण उन्नती व्हावी व त्यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणले जावे यासाठी राज्यातील तृतीयपंथीय कल्याणासाठी व त्यांच्या हक्कांचे संरक्षण आणि कल्याण मंडळ स्थापन करणेबाबत दिनांक १३ डिसेंबर, २०१८ चा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मजासवाडी सर्वोदय नगर गृहनिर्माण संस्था, जोगेश्वरी (पुर्व) येथे
अनधिकृतपणे पुनर्विकासाचे काम होत असल्याबाबत**

(३९) ४४९२० (०५-१२-२०१८). श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : तारांकित प्रश्न क्रमांक २७००८ ला दिनांक १५ मार्च, २०१७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मजासवाडी सर्वोदय नगर गृहनिर्माण संस्था, जोगेश्वरी पुर्व व्यवस्थापन मंडळ अस्तित्वात नसतानाही गत १७ वर्षांपासून अनधिकृतपणे पुनर्विकासाचे काम होत आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पुनर्विकास प्रकल्पातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.जितेंद्र आव्हाड (२५-०८-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

मजासवाडी सर्वोदयनगर सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित, सर्वोदयनगर, मजासवाडी, जोगेश्वरी (पूर्व), मुंबई या संस्थेचे अगोदरचे नाव मजासवाडी सर्वोदयनगर सहकारी गृहनिर्माण संस्थांचे असोसिएशन मर्यादित, सर्वोदयनगर मजासवाडी, जोगेश्वरी (पूर्व), मुंबई असे होते. सदर असोसिएशनमार्फत पुनर्विकासासाठी विकासक नियुक्तीची कार्यवाही करण्यात आली होती. सदर संस्थेचे दिनांक १९/०१/२०१० रोजीच्या आदेशाने १८ सहकारी गृहनिर्माण संस्थांचे एकत्रिकरण झाल्यानंतर नियुक्त केलेल्या तात्पुरत्या समितीकडून अधिकार बाह्यरित्या पुनर्विकासाची प्रक्रिया राबविली जात असल्याचे निदर्शनात आले होते.

(२) व (३) उपनिबंधक, सहकारी संस्था, पश्चिम उपनगरे, म्हाडा, मुंबई यांच्याकडून महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम ७७-अ आणि कलम ७९ (अ) मधील तरतुदीनुसार संस्थेची समिती बरखास्त करून संस्थेचे कामकाज पाहण्यासाठी प्राधिकृत अधिकारी यांची दिनांक १७/०६/२०१९ रोजी नियुक्ती करण्यात आली होती. सदर आदेशाविरुद्ध तत्कालीन समितीने विभागीय सहकारी संस्था, मुंबई विभाग, मुंबई यांचेकडे महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० चे कलम १५२ नुसार दाखल केलेल्या अपिलामध्ये विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था, मुंबई विभाग, मुंबई यांनी दिनांक २५/१०/२०१९ रोजीच्या आदेशान्वये उपनिबंधक, सहकारी संस्था, पश्चिम उपनगरे, म्हाडा, मुंबई यांचे दिनांक १७/०६/२०१९ रोजीचे आदेश रद्द करून फेरनिर्णयासाठी उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांचेकडे प्रतिप्रेषित केले होते. सदर आदेशास अनुसरून उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांचे कार्यालयाकडून फेर सुनावणी घेऊन दिनांक १७/०१/२०२० रोजीच्या आदेशाने प्राधिकृत अधिकारी यांची नियुक्ती कायम करण्यात आली आहे. प्राधिकृत अधिकारी यांनी उक्त संस्थेचा दिनांक २१/०१/२०२० रोजी दफ्तरी ताबा घेतला आहे. पुनर्विकासाबाबत सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाचा दिनांक ०३/०१/२००९ रोजी शासन निर्देश निर्गमित होण्याअगोदर कार्यवाही केलेली असल्यामुळे व त्यापुढील कार्यवाही करण्यामध्ये समितीने हेतू पुरस्पर कसूर केलेली नसल्यामुळे पदाधिकाऱ्यांना अनर्ह ठरविण्याबाबतची दिनांक २६/११/२०१८ रोजीची नोटीस मागे घेण्याचे आदेश उपनिबंधक, सहकारी संस्था, मुंबई पश्चिम उपनगरे, म्हाडा, मुंबई यांनी दिनांक ०३/०७/२०१९ रोजी पारीत केलेले आहे.

**मुंबईतील सर जे.जे. रुग्णालयात प्रधानमंत्री मातृवंदन
योजनेचा लाभ देण्याबाबत**

(४०) ४७०५४ (०५-०७-२०१९). श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय सार्वजनिक

आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील सर जे.जे. रुग्णालयात प्रधानमंत्री मातृवंदन योजना सुरु झाली असल्याचे दिनांक २०/०३/२०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले असून या योजनेतर्गत पहिल्या अपत्यासाठी मातेला रुपये ५ हजारांचा लाभार्थी निधी मिळणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या योजनेचा लाभ किती जणांना मिळाला असून किती लाभार्थ्यांना किती निधी देण्यात आला आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजेश टोपे (२७-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

संपूर्ण देशात ही योजना माहे जानेवारी, २०१७ पासून सुरु करण्यात आलेली आहे व सर जे.जे. रुग्णालयात दिनांक २०/०३/२०१९ पासून लाभ वितरणास सुरुवात झाली आहे.

(२) बृहन्मुंबई कार्यक्षेत्रातील जे.जे. रुग्णालयातील २२७ पहिल्या खेपेच्या नोंदणीकृत गर्भवती मातांपैकी १४५ मातांना रु.४,४३,०००/- इतके अनुदान त्यांच्या बँक खात्यावर (DBT) मार्फत जमा केले असून उर्वरितांची प्रक्रिया सुरु आहे. राज्यात दिनांक ३१/०८/२०२० पर्यंत १७,६८,४२५ मातांना लाभ दिला आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील नगरपालिकेत रोजंदारीवर असलेल्या
कर्मचाऱ्यांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत**

(४१) ४७१२१ (१२-०७-२०१९). श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : तारांकित प्रश्न क्रमांक ४१५४२ ला दिनांक ४ जुलै, २०१८ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील नगरपालिकेत सन १९९३ पासून रोजंदारीवर काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना सेवेत सामावून घेण्याबाबत शासनाने दिनांक ०५ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर रोजंदारीवर असलेल्या कर्मचाऱ्यांना कायम करण्याबाबत शासनाने कोणती मार्गदर्शक तत्वे निश्चित केली आहेत,
- (३) असल्यास, त्यानुसार आतापर्यंत किती कर्मचाऱ्यांना सेवेत कायम करण्यात आले व उर्वरित कर्मचाऱ्यांना सेवेत केव्हा सामावून घेण्यात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे (१९-१०-२०२०) : (१) होय.

- (२) शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाच्या अनुषंगाने, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई यांनी दिनांक ०९/०४/२०१९ रोजीच्या परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक तत्वे निश्चित केली आहेत.
- (३) अद्यापपर्यंत दिनांक ११/०३/१९९३ ते दिनांक २७/०३/२००० या कालावधीतील नियुक्त व कार्यरत ४९५ रोजंदारी कर्मचाऱ्यांच्या समावेशनाची प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली आहे. उर्वरित रोजंदारी कर्मचारी समावेशनाची कार्यवाही संचालनालयाच्या स्तरावर चालू आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील नगरपरिषद व नगरपंचायत नगरसेवकांना
मानधन व बैठक भत्ता मिळण्याबाबत**

(४२) ४७२४७ (१२-०७-२०१९). श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नगरपरिषद व नगरपंचायत नगरसेवकांना मानधन व बैठक भत्ता मिळत नसल्याने सदर नगरसेवकांना मानधन व बैठक भत्ता लागू करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री यांना दिनांक १८ जुलै, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्र दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील नगरपरिषद व नगरपंचायत नगरसेवकांना मानधन व बैठक भत्ता देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे (१९-१०-२०२०) : (१) राज्यातील नगरपरिषद व नगरपंचायत नगरसेवकांना बैठक भत्ता लागू करण्याबाबत निवेदने प्राप्त झाली होती.

(२) राज्यातील नगरपरिषद व नगरपंचायत नगरसेवकांना बैठक भत्ता देण्याबाबत सुधारणा करण्यात आलेली महाराष्ट्र शासन अधिसूचना दिनांक १३ सप्टेंबर, २०१९ रोजी निर्गमित करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदगोव खंडेश्वर (जि.अमरावती) येथील ग्रामीण
रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत**

(४३) ४७३५३ (२२-०१-२०१४). श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नांदगाव खंडेश्वर (जि.अमरावती) येथील ग्रामीण रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्यात न येणे, औषधांचा पुरवठा करण्यात न येणे, अॅम्बुलन्सची दुरुस्ती नसणे, विद्युत व्यवस्था नसणे, योग्य प्रकारे साफसफाई करण्यात न येणे, रुग्णालयाचे कर्मचारी मुख्यालयी राहत नसणे तसेच काही कर्मचारी रुग्णांशी बेशिस्त व बेजबाबतदार वागत असणे, अशा विविध प्रकरणी सखोल चौकशी होवून कार्यवाही करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी जिल्हा शल्य चिकित्सालय, सामान्य रुग्णालय, अमरावती यांना दिनांक १६ सप्टेंबर, २०१३ रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर निवेदनावर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.राजेश टोपे (१५-०९-२०२०) : (१) दिनांक १६ सप्टेंबर, २०१३ च्या स्थितीस अनुलक्षण माहिती ही काही अंशी खरी आहे. परंतु सद्यःस्थिती नांदगाव खंडेश्वर (जि.अमरावती) येथील ग्रामीण रुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्यात आलेली आहेत. गट-अ च्या ३ मंजूर पदांपैकी १ पद भरलेले असून २ पदे रिक्त आहेत गट-ब चे १ पद मंजूर असून ते रिक्त आहे. गट-क च्या १४ मंजूर पदांपैकी १३ पदे भरलेली असून १ पदे रिक्त आहे व गट-ड च्या ८ मंजूर पदांपैकी ४ पदे भरलेली असून ४ पदे रिक्त आहेत. सद्यःस्थितीत औषधांचा पुरवठा नियमित आहे, अॅम्बुलन्स व विद्युत व्यवस्था सुरु आहे. रुग्णालयाची दैनंदिन स्वच्छता होत आहे. तसेच रुग्णालयातील कर्मचारी मुख्यालयी राहत आहेत.

- (२) निवेदनानुसार निवासी वैद्यकीय अधिकारी (बा.सं) सामान्य रुग्णालय, अमरावती ह्यांनी चौकशी केली असून तदनुषंगाने अहवालातील मुद्देनिहाय अनुपालनाची कार्यपूर्ती वैद्यकीय अधीक्षकामार्फत करण्यात आली आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर शांतीनगर पोलीस ठाण्यातील पोलीस शिपाई याने
तक्रारकर्त्यासोबत गैरवर्तन केल्याबाबत**

(४४) ४७५५३ (१०-०७-२०१९). श्री.गिरीशचंद्र व्यास : सन्माननीय गृह मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर शांतीनगर पोलीस ठाणे अंतर्गत मुलासोबत झालेल्या वादाची तक्रार करण्यासाठी गेलेल्या साथीदाराला संबंधित ठाण्यातील पोलीस शिपाई श्री.तिवारी यांनी तक्रारकर्त्याला अशिल्ल शिवीगाळ करून धमकी दिल्याचा प्रकार दिनांक २४ एप्रिल, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार सदर प्रकरणी नागरीकांचा सन्मान न करणाऱ्या संबंधित बेजबाबदार पोलिसाविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.अनिल देशमुख (२४-०८-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

नागपूर शहर पोलीस आयुक्तालयांतर्गत पोलीस स्टेशन शांतीनगर येथे दिनांक २४ एप्रिल, २०१९ रोजी व त्यासुमारास मुलासोबत झालेल्या वादाची तक्रार करण्यासाठी गेलेल्या साथीदाराला संबंधित ठाण्यातील पोलीस शिपाई श्री.तिवारी यांनी (तक्रार कर्त्याला) अशिल्ल शिवीगाळ करून धमकी दिल्याचा प्रकार घडलेला नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उरण (जि.रायगड) तालुक्यातील ग्रामस्थांना
विकसित भूखंड वाटप करण्याबाबत**

(४५) ४७६२२ (१२-०७-२०१९). श्री.बाळाराम पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विकासाच्या नावाखाली शासनाने भूमिपुत्रांच्या सुपीक जमिनी कमी भावाने विकत घेतल्या असून तसेच साडेबारा टक्के योजना लागू करूनही उरण तालुक्यातील अनेक गावकऱ्यांना विकसित भूखंड वाटप केले नसल्यामुळे सातत्याने आंदोलने करावी लागली आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सिडकोने शेतकऱ्यांच्या जमिनी घेऊन पन्नास वर्षे पूर्ण झाली तरी तेथील ग्रामस्थांना व गावांना मुलभूत सेवा सुविधा पुरविल्या गेल्या नाहीत, तसेच भूमिपुत्रांनी गरजेपोटी बांधलेली घरे नियमित झालेली नसणे, द्रोणागिरी नोडच्या विकास आराखड्यातून सेक्टर ४१ रद्द करण्यात यावे अशी मागणी होणे, या सर्व बाबींकडे सिडको दुर्लक्ष करित असल्यामुळे बोकडविरा ग्रामस्थांनी माहे फेब्रुवारी, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान बेमुदत धरणे आंदोलनही केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदरहू ग्रामस्थांच्या न्याय मागण्या मान्य करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे (२६-०९-२०२०) : (१), (२) व (३) नवी मुंबई प्रकल्पासाठी ठाणे आणि रायगड जिल्ह्यातील ठाणे, पनवेल व उरण या तालुक्यामधील ९५ गावातील अधिसूचित जमिनींच्या विकासासाठी महाराष्ट्र प्रादेशिक आणि नगररचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ११३ (३) (ए) अन्वये नवीन शहर विकास प्राधिकरण सिडको महामंडळाची स्थापना करण्यात आली आहे.

सिडको महामंडळाने नवी मुंबई प्रकल्पाच्या विकासासाठी संपादित जमिनीच्या प्रकल्पग्रस्तांना दिलासा देण्याच्या दृष्टीकोनातून शासनाने दिनांक ०६/०३/१९९० व दिनांक २८/१०/१९९४ च्या शासन निर्णयान्वये १२.५% योजना मंजूर करण्यात आली आहे. सदर योजनेतर्गत द्रोणागिरी नोड येथील भूधारकांना त्यांच्या संपादित जमिनीपोटी भूखंड इरादित करून भूखंडाचे वाटप करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. यातील सेक्टर ४४,६२ व ४१ मधील इरादित भूखंडाबाबत पर्यायी जागेची व्यवस्था करण्याची प्रक्रिया सिडकोमार्फत सुरु आहे.

तसेच द्रोणागिरी नोडमधील भूधारक हे १२.५% योजनेतर्गत भूखंडाचे वाटप करण्याबाबत पाठपुरावा करित असून त्यांनी गरजेपोटी बांधलेली बांधकामे नियमित करणेबाबत वेळोवेळी सिडकोस निवेदने प्राप्त होत आहेत. नवी मुंबईतील प्रकल्पग्रस्तांनी गरजेपोटी केलेल्या बांधकामाचे अनुषंगाने धारण केलेल्या क्षेत्राचे सर्वेक्षण बोकडविरा गावाचा क्लस्टर सेक्टर क्र.४१ मध्ये झालेला आहे. संबंधित ग्रामपंचायत व ग्रामसुधारणा मंडळ, बोकडविरा यांचेकडून सदर ठिकाणी १२.५% योजनेचे भूखंड वाटप करू नये अशी मागणी आहे. तथापि, याबाबत सर्वेक्षणाचा अहवाल आल्यानंतर अंतिम निर्णय अभिप्रेत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील आश्रमशाळांना कला व क्रीडा शिक्षक हे पुर्णवेळ पद नसल्याबाबत

(४६) ४७७३३ (०६-०७-२०१९). डॉ.सुधीर तांबे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील : दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक १ मधील प्रश्न क्रमांक ४५२०१ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आश्रमशाळांना कला व क्रीडा शिक्षक हे पुर्णवेळ पद नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कला व क्रीडा शिक्षकांचे पद पुर्णवेळ नसल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना वाव मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कला व क्रीडा शिक्षकांचे पद निर्मितीचे शासनाचे धोरण काय आहे, त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (०९-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) राज्यातील प्रत्येक शासकीय आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांच्या कला व क्रीडा गुणांना वाव मिळण्याकरिता आदिवासी विकास विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक १३/०६/२०१९ नुसार शासकीय आश्रमशाळेसाठी कला (कार्यानुभव) शिक्षक कंत्राटी पध्दतीने भरण्याबाबत शासन मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे. तसेच शासन निर्णय दिनांक ०६/०३/२०१८ नुसार कंत्राटी पध्दतीने क्रीडा शिक्षक/क्रीडा मार्गदर्शकाची (Coach) नियुक्ती करणेसाठी मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

त्यानुसार शासकीय आश्रमशाळांमध्ये २१७ कला (कार्यानुभव) शिक्षक व ३३१ क्रीडा शिक्षक/क्रीडा मार्गदर्शकाची (coach) भरण्यात आले असून उर्वरित शाळांमध्ये भरतीची कार्यवाही सुरु आहे.

शासकीय आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना त्यांच्या रुचिनुसार, प्राविण्यानुसार व त्यांच्यातील कलागुणांचा विकास करण्यासाठी वरील शिक्षकांची/मार्गदर्शकांची नेमणूक केली जाते त्यामुळे सदरची शिक्षकांची/मार्गदर्शकांची पदे कायमस्वरूपी भरण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अनेक गावात मोबाईल व इंटरनेट सेवा पोहचविण्याबाबत

(४७) ४७८८८ (०६-०७-२०१९). श्री.विनायकराव मेटे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात भ्रमणध्वनी व इंटरनेट सेवेचा विस्तार करण्याच्या उद्देशाने दुरसंचार विभागामार्फत करण्यात आलेल्या सर्वेक्षणात राज्यातील पाच हजार गावात मोबाईल व इंटरनेट सेवा पोहचली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, इंटरनेट सेवेचा अभाव असल्यामुळे ग्रामीण भागातील शाळकरी मुलांचा विकास हा शहरी भागातील मुलांच्या विकासापेक्षा कमी असून मुले आधुनिक तंत्रज्ञानापासून वंचित राहत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार केंद्र व राज्य शासन संयुक्तीक धोरण अवलंबविणार आहे काय,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.उध्दव ठाकरे (१२-१०-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे, राज्यात अंदाजे २८०० गावामध्ये Mobile Connectivity चा सध्या अभाव आहे.

(२) होय, शक्यता आहे.

(३) केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय ब्रॉडबॅंड मिशन कार्यक्रम अंतर्गत देशातील सर्व गावे २०२२ पर्यंत इंटरनेटनी जोडण्याचा उद्देश आहे. त्यामध्ये सदर मोबाईल इंटरनेट सेवा उपलब्ध नसलेली गावे केंद्र शासनाच्या दुरसंचार विभागामार्फत जोडण्याचे कार्य विचारात घेण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासकिय अनुदानित आश्रमशाळांसाठी लागू करण्यात आलेल्या नियमावलीबाबत

(४८) ४८३१३ (०६-०७-२०१९). श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी विकास विभागांतर्गत चालविण्यात येणाऱ्या शासकिय अनुदानित आश्रमशाळांसाठी दिनांक १ मार्च, २०१९ पासून स्वतंत्र नियमावली लागू करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवीन नियमावलीत कोणकोणत्या बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे,

(३) असल्यास, नियमावली लागू करण्याची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (१२-०३-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

आदिवासी विकास विभागांतर्गत चालविण्यात येणाऱ्या आश्रमशाळांच्या परिचालनासाठी सन २००१ साली पहिली स्वतंत्र आश्रमशाळा संहिता लागू करण्यात आली होती. सदर संहितेमध्ये सुधारणा करून सन २००६ मध्ये

सुधारित आश्रमशाळा संहिता लागू करण्यात आली. सदर आश्रमशाळा संहितेमध्ये सुधारणा करून दिनांक १ मार्च, २०१९ पासून सुधारित आश्रमशाळा संहिता लागू करण्यात आली आहे.

(२) सुधारित आश्रमशाळा संहिता तयार करताना गुणवत्तेच्या संदर्भात मार्गदर्शक सूचनांची भर घालण्यात आली असून शालेय व्यवस्थापन व वसतिगृह ही प्रकरणे नव्याने समाविष्ट करण्यात आली आहेत. सदर संहितेमध्ये विद्यार्थ्यांचे आरोग्य, आहार, स्वच्छता, शैक्षणिक गुणवत्ता तसेच बालसुरक्षा व संरक्षण यासंदर्भात मार्गदर्शक सूचना व नियम यांचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे.

आदिवासी समाजाची बलस्थाने, आदिवासी भाषांचे तसेच संस्कृतीचे वेगळेपणे ओळखून त्याचा सकारात्मक स्वीकार करण्याची आणि मुलांच्या अंगभूत क्षमतांचा विचार करून व्यवस्थापनात त्यांना सहभागी करून घेण्याचा देखील विचार करण्यात आलेला आहे. सुधारित आश्रमशाळा संहिता तयार करताना बालककेंद्री व शिक्षककेंद्री दृष्टीकोन ठेवून मुख्यतः सकारात्मक पध्दतीच्या सनियंत्रण पध्दतीवर भर देण्यात आला आहे.

(३) केंद्र सरकारने ६ ते १४ वयोगटातील सर्व बालकांना मोफत व सक्तीचे शिक्षण देणारा शिक्षण हक्क कायदा, २००९ संपूर्ण भारतात लागू केला आहे. सदर कायद्यातील तरतूदींना अनुसरून आश्रमशाळा संहितेमध्ये सुधारणा करणे आवश्यक होते. त्याचप्रमाणे शासनस्तरावर आश्रमशाळा धोरणात काही बदल झाल्याने व आश्रमशाळांसंदर्भात झालेल्या अभ्यासातून पुढे आलेल्या सूचनांना अनुसरून त्यानुसार होणारे बदल समाविष्ट करण्यासाठी आश्रमशाळा संहितेत सुधारणा करणे आवश्यक होते.

**महाड (जि.रायगड) येथील शासकीय दूध योजनेच्या जागेवर
बांधकामाकरिता केलेल्या निवेदनाबाबत**

(४९) ४८८४३ (०५-०७-२०१९). श्री.प्रविण दरेकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाड (जि.रायगड) येथील शासकीय दूध योजना, महाराष्ट्र शासन यांच्या नावे असलेल्या जागेवर मराठा भवन व मध्यवर्ती शासकीय कार्यालय, महाड यांचे बांधकाम करण्याकरिता लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ७/०३/२०१९ रोजी वा त्यासुमारास मा.पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यवसाय मंत्री यांना लेखी निवेदनाव्दारे मागणी केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुनिल केदार (०५-०३-२०२०) : (१) असे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून आलेले नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सिरेसोली-अकोला-तेल्हारा (जि.अकोला) मार्गाचे
मजबूतीकरण व डांबरीकरण करण्याबाबत**

(५०) ४८९७३ (०८-०७-२०१४). श्री.विक्रम काळे, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिरेसोली-अकोली-तेल्हारा (जि.अकोला) हा रस्ता जिल्हा वार्षिक योजना सन २०१२-२०१३ अंतर्गत रस्त्यापैकी कि.मी. १/०० ते २/०० लांबीच्या मजबूतीकरण व डांबरीकरणाचे काम जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत प्रस्तावित बांधकामाला प्रशासकीय मंजूरी मिळून प्रत्यक्ष कामाला सुरुवात झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कामाची सद्यःस्थिती काय,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

वि.प. २ (57)

श्री.हसन मुश्रीफ (१२-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) नाही. सन २०१२-२०१३ मध्ये जिल्हा वार्षिक योजना अंतर्गत १/०० ते २/०० कि.मी. मंजूर नसून ०/०० ते १/०० कि.मी. चे काम मंजूर आहे. सदर काम दिनांक २२/३/२०१५ रोजी पूर्ण करण्यात आले आहे.

विधान भवन :
मुंबई.

श्री.राजेंद्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.